

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД
ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Клиент: МОСВ, Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“
Бенефициент: Изпълнителна агенция по околна среда
Поръчка: Избор на изпълнители за извършване на анализи и проучвания на видовете и природните местообитания в България, предмет на докладване съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците
Обособена позиция: Обособена позиция №1 Анализи и проучвания на видовете и типове местообитания в България, предмет на докладване съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията (92/43/ЕИО)
Номер на поръчката: 00740-2017-0006
Номер на договора: 3683/14.12.2018 г.
Изпълнител: ДЗЗД „ЕНВИМОН“
Уебсайт: www.envimon.eu

ДЕЙНОСТ № 20

Преглед, анализ и отстраняване на пропуски по докладването на базата на коментари на ЕТС

Група: За всички групи, предмет на оценка
Вид/Местообитание: Неприложимо
Тип: Специален доклад 20
Изготвил: Люба Живкова

Документ №: 00740-L0106-SRP-20

Копие №: 01

ИЗДАНИЕ	ДАТА	ОПИСАНИЕ/ПОПРАВКА	ПРЕДАДЕН ОТ	СЪГЛАСУВАЛ	ОДОБРЕН ОТ
А	27/04/2020	ДОКЛАД	ЛЮБА ЖИВКОВА, РЪКОВОДИТЕЛ ПРОЕКТ	НИКОЛАЙ НЕДЯЛКОВ, ЗАМ. РЪКОВОДИТЕЛ ЕКИП	БОРИС КАРАКУШЕВ ДИРЕКТОР ПРОЕКТ
Б					

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ:				
ИМЕ	ИАОС	ДЗЗД „ЕНВИМОН“	ГД ОПОС (МОСВ)	ИА ОСЕС (МФ)
КОПИЕ NO.	01	02	03	04

Проект BG16M1OP002-3.003-0001 „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

Цел

Изготвяне на оценки за природозащитното състояние на целевите обекти, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията.

Попълване на форматите за докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията.

Техническа спецификация

При възникнали въпроси от страна на ЕК след докладването от страна на България по Директивата през 2019 г., изпълнителят поема отговорност в рамките на изпълнението на обществената поръчка, за обсъждането им с Възложителя, и изготвяне на отговори в срок до шест месеца след определения от ЕК срок за докладване.

Въведение

На **28 август 2019**, Република България, чрез представители на МОСВ-НСЗП, предаде към Европейския тематичен център (ЕТЦ) попълнени формати за докладване, включващи изготвените оценки за природозащитно състояние по отделни биогеографски региони за 212 целеви вида и 93 целеви природни местообитания, както следва:

- **452 оценки за целеви обекти от следните групи видове, попълнени във стандартни формати за докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията:**

Група	бр. оценки за отделните БГР, включени във форматите
Безгръбначни	110
Риби	53
Земноводни	38
Влечуги	59
Бозайници	49
Прилепи	93
Висши растения	38
Мъхове	12
Общо	452

- **191 бр. оценки за целеви обекти от следните групи природни местообитания, попълнени във стандартни формати за докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията:**

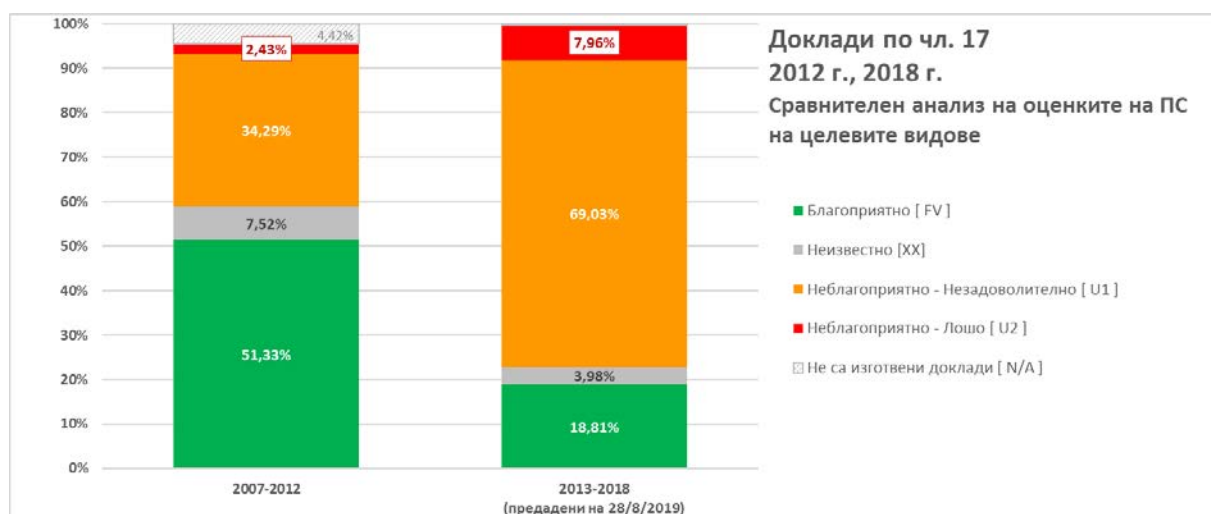
Група	бр. оценки за отделните БГР, включени във форматите
Крайбрежни и халофитни местообитания	16
Крайбрежни пясъчни дюни и континентални дюни	6
Сладководни местообитания	16
Умереноконтинентални ерикоидни храсталаци	20
Естествени и полуетествени тревни формации	39
Преовлажнени тресавища, калища и мочурища	20
Скални местообитания и пещери	8
Горски местообитания	66
Общо	191

Във връзка със стартирания от страна на ЕТС процес по преглед на докладването, ИАОС изисква от Изпълнителя (с писмо №2651/22.10.2019 г.) изготвяне на документ с описание на корекции в докладите, в случай че са необходими такива.

1. Сравнителен анализ на докладваните данни между двата периода

След изпращане на докладите на 28.08.2019 г. беше установена голяма разлика между докладваните от Р. България оценки на природозащитното състояние на целевите видове за периода 2013-2018, с тези докладвани за периода 2007-2012г.. В графиката по-долу е представен сравнителен анализ на цялостните оценки между двата периода:

Фигура 1 Сравнителен анализ на цялостните оценки на целевите видове между двата периода на докладване

В тази връзка в рамките на месец октомври и ноември ДЗЗД ЕНВИМОН направи повторен преглед на всички доклади за целевите видове, като основни констатации са представени в следващите таблици и графики.

Таблица 1 Видове, за които не са налични доклади в базата за периода 2007-2012, с тяхното разпределение по цялостни оценки за 2013-2018 по тип

Видове за които не са налични доклади за 2007-2012				Цялостни оценки, докладвани за 2013-2018					
Група	код	наименование	регион	FV	U1	U2	XX	N/A	Общо
Безгръбначни	1043	<i>Lindenia tetraphylla</i>	CON		✓				
	4033	<i>Erannis ankeraria</i>	BLS				✓		
	4038	<i>Lycaena helle</i>	ALP		✓				
	4043	<i>Pseudophilotes bavius</i>	CON		✓				
Безгръбначни общо					3		1		4
Риби	2488	<i>Acipenser stellatus</i>	MBLS					✓	
	2489	<i>Huso huso</i>	MBLS				✓		
		<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	MBLS				✓		
	5263	<i>Barbus strumicae</i>	ALP				✓		
			CON				✓		
	5290	<i>Alburnus schischkovi</i>	CON				✓		
	5347	<i>Sabanejewia bulgarica</i>	ALP	✓					
		CON	✓						
Риби общо				2			5	1	8

Видове за които не са налични доклади за 2007-2012				Цялостни оценки, докладвани за 2013-2018					
Група	код	наименование	регион	FV	U1	U2	XX	N/A	Общо
Земноводни		<i>Pelophylax</i>							
	6954	<i>kurtmuelleri</i>	CON		✓				
	6981	<i>Pelophylax lessonae</i>	CON		✓				
	6990	<i>Pelophylax bedriagae</i>	BLS		✓				
			CON		✓				
Земноводни общо					4				4
Бозайници	2021	<i>Sicista subtilis</i>	BLS				✓		
			CON				✓		
Бозайници общо							2		2
Мъхове	1400	<i>Leucobryum glaucum</i>	BLS		✓				
			CON		✓				
Мъхове общо					2				2
Всичко				2	9		8	1	20
Дял от всички оценки, които са изготвени за 2007-2018				0,44%	1,99%	0,00%	1,77%	0,22%	4,42%

Таблица 2 Детайлен анализ на цялостните оценки на природозащитното състояние на целевите видове, докладвани по чл. 17 от Директивата за местообитанията за двата периода 2007-2012 и 2013-2018

	2012	2018
Изготвени доклади - бр.	432	452
За целеви видове - бр.	202	211
Благоприятни цялостни оценки [FV] - бр.	232	85
За целеви видове - бр.	127	51
Дял от всички представени оценки за видове [%]	53,70%	18,81%
Неблагоприятно-незадоволителни оценки [U1] - бр.	155	312
За целеви видове - бр.	90	155
Дял от всички представени оценки за видове за периода [%]	35,88%	69,03%
Неблагоприятно-лоши оценки [U2] - бр.	11	36
За целеви видове - бр.	10	25
Дял от всички представени оценки за видове за периода [%]	2,55%	7,96%
Оценки с неизвестно състояние [XX] - бр.	34	18
За целеви видове - бр.	26	11
Дял от всички представени оценки за видове за периода [%]	7,87%	3,98%
Липсващи / не са налични доклади [N/A] - бр.	20	1
За целеви видове - бр.	15	1
Дял от всички представени оценки за видове за периода [%]	4,63%	0,22%

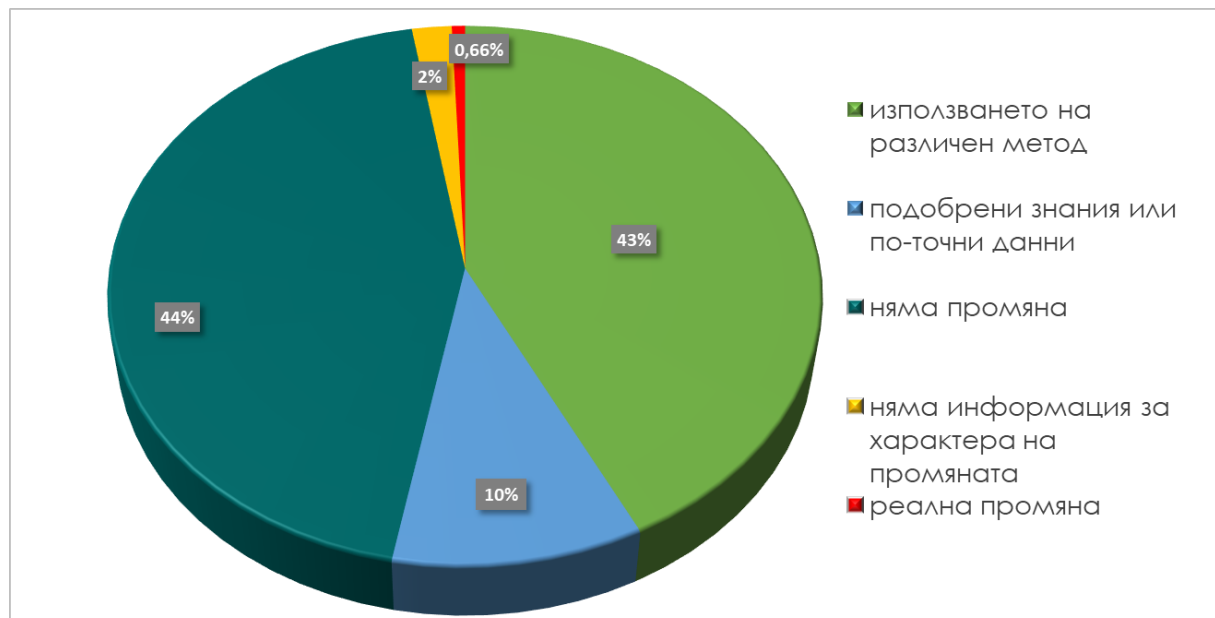
Забележка: за част от видовете има различни оценки в различните Биогеографски региони, поради което е възможно сбора на бр. целеви видове, от отделните оценки да надвишава общия брой за групата.

От представените анализи в таблица 2 са изведени следните **заклучения**:

1. За 171 броя или 37,83% от цялостните оценки има промяна от благоприятно състояние [FV] през 2012 към неблагоприятно [U1 или U2] през 2018. Тези оценки засягат 98 вида от всички таксономични групи.
2. За 21 броя или 4,65% от цялостните оценки има промяна от неблагоприятно състояние [U1] през 2012 на благоприятно [FV] през 2018. Тези оценки засягат 15 вида.
3. В докладите, в които са докладвани промени за цялостната оценка на видовете, **само в 3 от тях тези промени са отбелязани като реални**, а за останалите промяната е обоснована с използването на различен метод или наличието на по-актуални данни за вида. Това са следните висши растения:
 - 2253 *Centaurea jankae*, за континенталния биогеографски регион
 - 4096 *Gladiolus palustris*, за алпийския биогеографски регион
 - 4116 *Tozzia carpathica*, за континенталния биогеографски регион

От фигура 2 е видно, че в болшинството от докладите основната причина за констатираните разлики с предходното докладване е използването на различен метод. Прилагания метод през настоящия период се базира на реални регистрации за видовете, а не на моделиране на техните местообитания, какъвто подход е прилаган през предходния период за докладване.

Фигура 2 Анализ на докладваната промяна и причините за промяната в цялостната оценка на природозащитното състояние на видовете

В допълнение беше извършен и обстоен анализ на съществуващото на промяната на оценките по показатели.

Таблица 3 Анализ на цялостните оценки с променено природозащитно състояние от благоприятно [FV] през 2012 на неблагоприятно [U1 или U2] през 2018 - по оценки на отделните показатели

Показател Оценка	А. Промени дължащи се на показател бъдещи перспективи							
Граници на разпространение (Range)	FV	XX	FV	FV	FV	XX	XX	XX
Популация (Population)	FV	FV	XX	FV	XX	FV	XX	XX
Местообитание на вида	FV	FV	FV	XX	XX	XX	FV	XX
Бъдещи перспективи [U1] бр. оценки	55	24	15	2	5	8	13	11

Б. Промени към U1 и по други показатели

Граници на разпространение (Range)	FV	FV	U1	U1	XX
Популация (Population)	FV	U1	U1	XX	XX
Местообитание на вида	U1	FV	FV	FV	U1
Бъдещи перспективи [U1] бр. оценки	2	4	1	3	2

В. Промени към U2

Граници на разпространение (Range)	FV	U2	XX	U1	U1	U1
Популация (Population)	XX	XX	XX	FV	U1	U2
Местообитание на вида	U2	XX	U2	U2	U2	U2
Бъдещи перспективи [U2] бр. оценки	4	1	1	2	1	1

От представените анализи в таблица 3 е изведено следното **заключение**:

В 133 доклада или в 78% от тези с промяна между двата периода на докладване, промяната на оценките от FV към U1 е в резултат на параметър бъдещи перспективи единствено.

Пълен анализ на двата периода по отделни таксономични групи, включително е представен в [Приложение 1](#).

2. Обсъждане на констатациите

Успоредно с извършените анализи по отношение на докладваните данни в двата отделни периода, експертите на ДЗЗД „ЕНВИМОН“ констатираха и наличието на технически грешки, допуснати при попълване на базата данни с форматите за докладване (Report tool).

В резултат от двата анализа е представено становище 00740–L0104–020 L.036 от 22.11.2019 (Приложение 2), в което подробно се обосновават подходите за изготвяне на докладите. Изложена е основната фактология по извършените действия и анализи. Представено е и становище на консорциума, че **а предадените доклади отразяват последователното прилагане на указанията на ЕК, и включените в тях оценки могат да бъдат обосновани, като по никакъв начин не биха възпрепятствали развитието на страната и/или на отделни региони.** Предаден е и анализ на констатиранията технически грешки. Изготвени са предложения за по-нататъшна работа.

Част от становището беше консултирано по електронна поща с ЕТЦ от представители на НСЗП-МОСВ, като беше обърнато внимание на нуждата от корекция на констатиранията технически грешки.

След кореспонденция с ЕК беше дадена възможност за извършване на корекции на докладваните данни само за целевите видове. От европейския тематичен център изпратиха електронна таблица за идентифициране на корекциите (получена на 25.11.2019), която да биде предадена заедно с изготвените бази с данни.

В рамките на процеса по нанасяне на корекции върху докладите по чл. 17 от Директивата за местообитанията бяха проведени редица срещи между експерти на ДЗЗД „ЕНВИМОН“, Възложителя, Изпълнителя за контрол и валидиране, Дирекция НСЗП, както и с Министъра на околната среда и водите. На тези срещи бяха поставени и разяснени множество въпроси. В резултат беше взето решение освен отстраняване на технически грешки и в оценките да бъдат нанасяни корекции. Определи се двустранен процес между ДЗЗД ЕНВИМОН и валидиращото дружество ДЗЗД „ЕКОКОНСУЛТ НАТУРА2000“.

В резултат на обсъжданията и предадените анализи бяха приети следните подходи за изготвяне на ревизии в оценките:

1. За оценки на природозащитното състояние за видове, за които параметрите „Граници на разпространение“, „Популация“ и „Местообитание на вида“ са оценени като несигурни или неизвестни [XX], но общата оценка е сформирана на база неблагоприятни бъдещи перспективи - да се прегледа и преоцени баланса на влиянията/заплахите спрямо предприетите мерки. За тези оценки, при които липсват достатъчно достоверни данни, да се ревизира оценката по показател „бъдещи перспективи“ от неблагоприятна [U1] -> на неизвестна [XX]. По този начин, съгласно матрицата за оценка от ръководството за докладване цялостната оценка на вида се променя на неизвестна [XX].

2. За оценки на природозащитното състояние за видове, за които параметрите „Граници на разпространение“, „Популация“ и „Местообитание на вида“ са оценени като благоприятни [FV], но общата оценка е сформирана на база неблагоприятни бъдещи перспективи - да се прегледа и преоцени баланса на влиянията/заплахите спрямо предприетите мерки. За тези оценки, при които липсват достатъчно достоверни данни, да се ревизира оценката по показател „бъдещи перспективи“ от неблагоприятна [U1] -> на неизвестна [XX]. По този начин, съгласно матрицата за оценка от ръководството за докладване цялостната оценка на вида се променя на благоприятна [FV].
3. Да се прегледа и анализират всички останали доклади, в случай на необходимост да се предложи обоснована корекция на изготвената оценка.

3. Ревизия на оценките на природозащитно състояние на целевите видове

- 05.12.2019 Получени са предложения с кратки обосновки от експерти на валидиращото дружество. Предложенията са изготвени въз основа на проведените срещи и разговори, за промяна на оценките на природозащитното състояние на целевите видове по групи и са представени под формата на повторна валидация на докладваните резултати.
- 11.12.2019 Като първа стъпка в процеса са отстранени техническите грешки в електронната база с доклади (Report Tool). По електронна поща е изпратена за валидация базата-данни Article17-database.accdb (версия 2) с отстранени технически грешки, съгласно изготвения през ноември анализ на техническите грешки и предаден с 00740-L0104-020 L.036/22.11.2019.
- 13.12.2019. Базата с данни е валидирана, за което е получена електронна поща
- 16.12.2019 Изготвен е анализ на предложените от ДЗЗД ЕКОКОНСУЛТ НАТУРА 2000 корекции в оценките на природозащитното състояние. Подготвен е работен документ ([Приложение 3](#)), който осигурява проследимост на процеса на ревизия на оценките, включва обосновки за нанесените промени. Документът претърпява няколко допълвания, като на всяка стъпка е съгласуван и с Възложителя. В приложението е представена окончателната му версия.
- В документа се съдържа информация за предадените оценки през август 2019, предложените промени от валидиращото

- дружество, обосновано приемане и/или отхвърляне на промените, окончателни оценки на природозащитното състояние. От него може ясно да се проследят тук описаните действия.
- 23.12.2019 Изпратена е междинна ревизия на оценките за последваща валидация, чрез документа от приложение 3.
- Таблицата е предадена на възложителя заедно със становище по извършваната ревизия със становище 00740-L0104-020 L.056/23.11.2019.
- 30.12.2019 Получено е становище от валидиращото дружество по ревизията представена на 23 декември (Приложение 4). Бележките са взети предвид и са отразени в окончателната ревизия на оценките.
- 02.01.2020 Изготвена е електронна таблица, по изпратения през ноември образец от ЕТЦ, описваща характера на предвижданите корекции в 274 доклада (Приложение 5) и допълване базата с една нова оценка за *Acipenser stellatus* в морския черноморски биогеографски регион.
- Изготвена е окончателна ревизия на оценките на природозащитното състояние на видовете (Приложение 3).
- Двата документа са изпратени по електронна поща на възложителя.
- 08.01.2020 Ревизираните оценки са нанесени в базата-данни (Report Tool, версия 2), в която през декември бяха отстранени технически грешки. Корекциите са нанесени на въз основа на 2-те таблици, които бяха изпратени на 2.1.2020 в ЕТЦ.
- Коригираната база е допълнена с 1 бр. оценка, която е описана в електронна таблица на ЕТЦ, а именно:
2488, *Acipenser stellatus* – MBLS.
- Изготвената база данни (версия 3) е изпратена на Възложителя по електронна поща с цел валидация.
- 09.01.2020 По електронна поща е получено становище от извършената валидация на окончателната версия на Report-tool (Приложение 6). Бележките са взети предвид и са отстранени, като са нанесени в Report Tool, версия 3. Дейността е отразена и в работния документ от приложение 3.
- Генериран е XML за качване в електронния портал на ЕТЦ (BG_species_reports-20200109-124921.xml). Документите са предадени на Възложителя с приемо-предавателен протокол (Приложение 7) и са качени на портала на комисията успешно, за което е генериран доклад от системата (Приложение 8).

Всички приложения са налични в електронен вариант.